

№ 276.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Damazego P.
 Śr. św. Aleksandra M.
 Czw. św. Łucyi P. M.
 Piąt. św. Dyoskora M.
 Sob. św. Waleryana M.
 Niedz. św. Ezebiusza B.
 Pon. św. Łazarza B.

Wschód słońca: godz. 8 m. 01
 Zachód słońca: godz. 3 m. 41
 Dług dnia: godz. 7 m. 40

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k. —
 Półrocznie „ 4 „ —
 Kwartalnie „ 2 „ —
 Miesięczn. „ - „ 68
 Odnośnie 10 k. m.
 Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop. —
 Półrocznie „ 5 „ —
 Kwartalnie „ 2 „ 50
 Miesięcznie „ - „ 85

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 3.

Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Wtorek, dnia 11 grudnia 1906 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptoce p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsca. Małe ogłoszenia po 1 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 4 — 5-ej po południu.

Pan Tadeusz.

Prosimy naszych prenumeratorów, aby zechcieli zgłosić się po odbiór przynależnych im egzemplarzy w ciągu dwóch tygodni.

Prenumeratory nasi, którzy zechcą nabyć „Pana Tadeusza“, również w tym terminie zechcą się zgłosić. Przed świętami bowiem oddajemy pozostałe egzemplarze na skład do księgarni, która znacznie sprzedawać książki po znacznie wyższej księgarskiej cenie.

Wówczas i cena w administracji będzie musiała się normować z księgarską.

Szkiec teatralne.

W rocznicę zgonu pierwszego komika sceny polskiej Karola Boromeusza Swierżawskiego, daliśmy książeczkę stron 62, zawierającą dwa szkice teatralne, a mianowicie:

- 1) Pierwsza afisze teatralne w Polsce.
- 2) Pierwszy komik sceny polskiej.

Cena księgarska kop. 50.

Nasi prenumeratory mogą tę książkę nabywać w administracji „Rozwoju“ za kop. 45.

Przegląd polityczny.

Łódź, 11 grudnia

Nota, jaką rządy Francji i Hiszpanii zesłały do mocarstw podpisanych na aktach konferencji w Algeirach spowodowały pewne uspokojenie w świecie dyplomatycznym co do dalszego rozwoju sprawy marokańskiej. W nocie tej Francja i Hiszpania zapewniają solennie, iż nie mają najmniejszego zamiaru czynić zamachu na niepodległość sultanatu marokańskiego; pragną tylko jedynie spełnić postanowienia konferencji w Algeirach co do zorganizowania polityki, zapewniającej bezpieczeństwo europejskim w Tangerze i jego okolicach, oraz ochraniającej ich interesy handlowe. W tym celu, o ile zajdzie tego potrzeba, wysadzone zostaną wojska francuskie i hiszpańskie, lecz zaraz po zorganizowaniu polityki i przekonaniu się, że zdolną będzie do samodzielnego działania, powrócą na okręty.

Mocarstwa, o ile sądzić można z ostatnich depesz, notę franko hiszpańską przyjęły życzliwie, nawet Niemcy, według informacji „Kölnische Zeitung“, nie zaprotestowały przeciw postępowaniu Francji i Hiszpanii, którego program jasno wyłożył francuski minister spraw zagranicznych Pichon, w odpowiedzi na interpelację Jaurès'a, oświadczając przytem, że Francja nie przekroczy pełnomocnictw, danych jej w Algeirach.

Toż samo potwierdził na posiedzeniu senatu hiszpański minister spraw zagranicznych Caballero. Dalszy więc rozwój wypadków w Marokko zależy jedynie od postępowania władz marokań-

skich, a w szczególności od zachowania się gubernatora Rajzuli. Stary ten rozbójnik, który zwyczajem dość często praktykowanym na Wschodzie, zamiast znaleźć się w więzieniu, otrzymał wysoki urząd państwowy, nienawidzi francuzów, anglików i hiszpanów, natomiast okazuje wiele przyjaźni memcom, których się radzi w różnych wypadkach i wielki okazuje im posłuch.

Na wodach marokańskich i w porcie Tangeru stoją już eskadry francuska i hiszpańska z piechotą marynarki na pokładach swych okrętów w dostatecznej sile, by Rajzulę utrzymać na wodzy. W danym wypadku pospieszy im z pomocą eskadra angielska, stojąca pod Gibraltarem, gdyby opór władz marokańskich przybrał groźniejsze rozmiary.

Tym więc sposobem sprawa marokańska nie grozi na razie powikłaniami, złowrogimi dla pokoju europejskiego, czy jednak nie nastąpi to w niedalekiej przyszłości, przewidzieć nie sposób. To tylko pewne, iż Niemcy odosobnione na konferencji w Algeirach, rozumieją dobrze, że i obecnie w sprawie marokańskiej byłoby odosobnionymi. Niewątpliwie więc w awanturę polityczną nie zaplątają się, przynajmniej na razie.

Rząd francuski w dalszym ciągu energicznie wprowadza w życie nowe prawo o rozdziale Kościoła od państwa.

Minister wyznań Brian usiłował zaprowadzić «modus vivendi» pomiędzy Kościołem a państwem i w tym celu wydał cyrkularz do prefektów, w którym wyjaśnia, iż prawo z r. 1905 nadaje duchowieństwu i wiernym prawo organizowania nabożeństw publicznych i zabezpiecza im zadośćuczynienie potrzebom religijnym przy pomocy tak zwanych stowarzyszeń religijnych. Jednakowoż prawo to nie zmusza nikogo do uczestnictwa w tych stowarzyszeniach. Wierni mogą, nie wiążąc się przepisami ustawy stowarzyszeń, łączyć się w prywatne zebrania dla odprawiania nabożeństw i zaspokajania potrzeb religijnych, zwoływane z inicjatywy prywatnej, korzystając w całej pełni z prawa o swobodzie zebrań.

Cyrkularz Briana zapewnia przytem, iż ani jeden z gmachów, służący w obecnej chwili do odprawiania nabożeństw publicznych nie będzie zamknięty lub też oddany na inny cel. Gmachy te, bez względu czy należą do państwa, gmin, lub też stanowią część zasekwestrowanego majątku kościelnego, pozostaną w rozporządzeniu katolików. Ulegną jedynie konfiskacie pałace zamieszkałe przez biskupów i domy zajmowane przez duchowieństwo, które, o ile nie staną się własnością stowarzyszeń religijnych, utworzonych na mocy nowego prawa, zostaną oddane w dzierżawę prywatną.

Papież Pius X, podług informacji, nadejdących z Rzymu, pozwolił prałatom francuskim i duchowieństwu niższemu wydzierżawiać lokale, które im dotychczas dawano bezpłatnie przez rząd lub gminy, ale surowo zabrania wnoszenia opłaty

wydzierżawnej w tym wypadku, jeżeli zajmowane przez duchowieństwo domy stanowią część zasekwestrowanego majątku kościelnego.

Zmieniając swoje poprzednie instrukcje, Papież pozwala członkom parafii, których pełnomocnictwa wygasają w dniu dzisiejszym (11 grudnia), przekazać miejscowym instytucjom dobroczynnym cały majątek kościelny, przeznaczony dotychczas wyłącznie na cele dobroczynne, oraz pozwala duchowieństwu odprawiać nabożeństwa w tych kościołach, które mogą być oddane stowarzyszeniom religijnym.

Potępiając w całości prawo o rozdziale Kościoła od państwa, Ojciec święty czyni ze swej strony niektóre ustępstwa. Jak poprzednio, tak i teraz przeciwnym jest tworzeniu stowarzyszeń religijnych z mocy nowego prawa, lecz za pośrednictwem arcybiskupa paryskiego i kardynała Annetta pozwolił duchowieństwu francuskiemu stosować się do prawa z r. 1881, regulującego zebrania publiczne, z warunkiem, że wystarczyć powinno jedynie zawiadomienie władz do swobodnego odprawiania wszystkich ceremonii w kościele w ciągu roku.

— Nowa ordynacja wyborcza w Austrii, która stała się już prawem obowiązującym, jakkolwiek nadaje głosowanie powszechne przy wyborach i bardziej sprawiedliwie rozdziela mandaty poselskie pomiędzy poszczególne narodowości — nie zadowolili ludów austriackich. Zwłaszcza czesi protestują przeciw niej energicznie.

I w samej rzeczy, niemcy w Austrii po dawnemu zostali narodem uprzywilejowanym. Wszędzie bowiem w okręgach wyborczych mieszanych niemcy otrzymali liczbę mandatów nieproporcjonalną w stosunku do pozostałych narodowości.

I tak:

W Czechach jeden mandat poselski przypada na 42,000 niemców, gdy tymczasem 52,000 Czechów wybiera jednego posła. Na Morawach jeden poseł niemiecki przypada na 36,500 mieszkańców, a jeden czeski na 57 tysięcy. Na Śląsku jeden poseł niemiecki przypada na 30 tys. ludności, jeden czeski na 40 tys. i jeden polski na 70 tys. W Styrii jeden poseł niemiecki przypada na 30 tysięcy, jeden słoweński na 58 tys., w Tyrolu jeden poseł niemiecki na 29 tys., jeden włoski na 48 tys. i t. d.

«Figaro», omawiając reformę wyborczą austriacką, dowodzi, iż obecnie słowianie austriaccy, zjednoczywszy się w dobrze zorganizowaną i karną partję parlamentarną, mogą otrzymać przewagę nad niemcami.

Bądź co bądź, nowa ordynacja wyborcza, uchwalona po uporczywej walce, która obaliła dwa gabinety: Gautscha i ks. Hohenlohe, otwiera nową epokę w dziejach Austrii i przybliża chwilę federacji jej ludów jedynie zdolnej przywrócić monarchii Habsburgów moc i powagę wielkiego mocarstwa.

S. J.

Z prasy polskiej.

Korespondent „Kuryera Litewskiego“ z Białegostoku pisze:

Podnieść należy chwalebny inicjatywę włóścian z okolic Białegostoku, którzy oddawna kłócą o szkołę polską, atoli słuszne ich narzekania i petycje, jak dotychczas, żadnego nie odnoszą skutku. Przed kilku miesiącami złożone zostały do okręgu naukowego podania o szkoły we wsiach Halickie, Skrybiche i Kudrycze (gminy podmiejskie — doilidzka i zabłudowska) — odpowiedź żadnej do chwili obecnej niema.

Świeżo, na podanie o prywatną szkołę polską w Białymstoku, otrzymano od dyrektora szkół ludowych w gub. grodzieńskiej następującą odpowiedź (pod datą 12-go października, za numerem 5028), którą podajemy w dosłownym brzmieniu:

„Kurator wileńskiego okręgu naukowego w odezwie z dnia 19 września, pod liczbą 13219, zawiadomił mnie o postanowieniu rady pedagogicznej z dnia 23 sierpnia r. b. za № 22 rozdział VI, na mocy którego podanie o otwarcie dwuklasowej polskiej szkoły prywatnej w Białymstoku z wykładowym językiem polskim nie zostało uwzględnione dla następujących powodów: 1) istniejące po dziś dzień prawa nie znają w obrębie okręgu naukowego wileńskiego typu szkoły polskiej z wykładem wszystkich przedmiotów, za wyjątkiem języka rosyjskiego, po polsku; 2) osoby pochodzenia polskiego, wyznania rzymsko-katolickiego, nie mają jeszcze prawa nauczania w tu-tejszych szkołach początkowych...”

Powyżej przytoczone fakty rzucają aż nazbyt jaskrawe światło na stosunki oświatowe u nas, regulowane przez czynniki biurokratyczne, w myśl zasad polityki „obruszenia“. Cóż wobec tego znaczą wszelkie ustanowienia doby pseudo-konstytucyjnej?

Z prasy rosyjskiej.

Reporter gazety „Now. Wremia“ dobił w Moskwie do Lidwala i na własne oczy oglądał umowę rejentałną, zawartą przez p. Hurkę i wysłuchał dobroduszybn zapewnien, że wszystko było, jest i będzie w porządku. Rozmowa z p. Lidwalem potwierdza atoli najzupełniej fakt, że umowę zawarł osobiście i wyłącznie p. Hurko, że Lidwal otrzymał 800,000 rub. zadatku, nie składając ze swej strony kaucyi. Nadto na rachunek dostawcy zboża wydział ziemski z rozkazu p. Hurki złożył

w Banku międzynarodowym 1,500,000 rub., ale ponieważ z tej kwoty można czerpać jeno w miarę wykonywania dostawy, więc p. Lidwal niewiele z niej dotychczas uszczknał.

Bardziej zajmująca była rozmowa z gubernatorem niżnonowgorodzkiem, baronem Frederichsem. Oświadczył on, że Lidwal nie uczestniczył jawnie i urzędownie w klubie jarmarcznym, słynnym z nadobnych chórzystek i gry hazardowej, że zresztą w sprawie tego klubu zwołał naradę, złożoną z prezydenta miasta i kupców, ale ci orzekli, iż lepiej tolerować jeden „klub“ jawny, aniżeli mieć kilka tajnych. Co zaś do p. Hurki, bar. Frederichs powiedział:

„Nie polecam bynajmniej Lidwala p. Hurce. Nie mogłem tego uczynić, ponieważ po pierwsze nie należy to do mnie, a powtóre z uwagi na moje dawne, wrogie stosunki z p. Hurką. Cały świat biurokratyczny wie o naszych starciach. Przed wieloma laty, kiedy byłem w Warszawie urzędnikiem do szczególnych poruczeń klasy VI przy ojcu jego, feldmarszałku, i stosunkowo niedawno, w Niżnym, kiedy byłem wicegubernatorem, zachodziły pomiędzy nami nieporozumienia. Kiedy, zastępując gubernatora, zarządzałem gubernią, p. Hurko, jako naczelnik wydziału ziemskiego, przyjeżdżał do Niżnego i tak się wobec mnie zachowywał, że musiałem prosić ministra o odwołanie p. Hurki, co też nastąpiło. Od tego czasu nie widziałem się z p. Hurką i żadnych z nim stosunków nie miałem“.

Wywiadowca „Petersb. Gazety“ sięgnął jeszcze głębiej i udał się do właścicielki magazynu „konfekcy damskich“ w Petersburgu, madame Ester. Na zapytanie co do p. wiceministra odpowiedziała, że istotnie zna p. Hurkę, „tak samo, jak wielu innych wybitnych petersburszczyzan, należących do wysokiego towarzystwa“. P. Hurko — jak powiada — bywał u niej „w interesach magazynu, ale te interesy nie mają nie wspólnego z dostawami rządowymi“.

Madame Ester zna również kupca Lidwala, ale tylko dzięki temu, że urządził w jej mieszkaniu wannę. Wreszcie reporter zagadnął: azali prawda, że w mieszkaniu jej schodzą się na pogawędki arystokraci i działacze? — „Więc cóż z tego? — odparła żywo madame Ester. — Istotnie, odbieram odwiedzin osób, należących do dobrego towarzystwa, ale odwiedziny te nie mają żadnych ukrytych celów, lecz są wywołane albo interesami magazynu mojego, albo osobistym szacunkiem dla mnie“...

Jednocześnie dowiadujemy się z „Birż. Wied“, że madame Ester nazywa się właściwie Estera Kapłun. Mąż jej był dość znanym nad Nową „maklerem prywatnym“, ona zaś posiadała zrazu praco-

wnię gorsetów, a potem założyła magazyn strojów damskich, który, jak się wyraża dziennik, nietylko szycie uprawia.

Sam Lidwal jest poddanym szwedzkim. Ojciec jego był wziętym krawcem; wyrobiwszy sobie stosunki w sferach „wysokich“, korzystał z nich do różnych celów. Syn jego, bohater teraźniejszy, był zrazu krawcem damskim; ale niebawem zarzucił to rzemiosło, aby wyzyskać znajomości „firmy“ gwoli przeróżnym, przeważnie wesołym przedsiębiorstwom.

Systematyczna naganka, prowadzona przez „Nowoje Wremia“, przeciw polakom w Chełmszczyźnie, znalazła odpowiedź na szpaltach „Birż. Wied“, które piszą co następuje:

„Nowoje Wremia“ preraża propaganda polska. Dopóki jednak propaganda ta jest prowadzona za pomocą środków kulturalnych, drogą szkolnictwa i oświaty, rozpowszechniania książek, odczytów i t. p. — można z nią walczyć jedynie takimi samymi środkami pokojowymi. Przecież Macierz Szkolna nie zmusza gwałtem rosyjan, aby uczęszczali do szkoły polskiej, lub czytali polskie książki. Urządzącej, obok szkół polskich, szkoły rosyjskie i biblioteki, a zrównoważycie szkody. Mimochodem należy zauważyć, że o tem wszystkim pomyślał rząd już oddawna i na Rusi Chełmskiej istnieje szkół rosyjskich więcej, niż w jakiejkolwiek innej miejscowości Królestwa Polskiego.

Ażeby raz na zawsze przeciąć kwestę polonizowania ludności rosyjskiej na Rusi Chełmskiej, „działaczo“ miejscowi, wraz z organem p. Suworina na czele, rozwijają gorączkową działalność w kierunku utworzenia specjalnej gub. chełmskiej lub przyłączenia Chełmszczyzny do gub. wołyńskiej. Projekt ten stworzony został ściśle według recepty owego mądrego administratora z satyry Szczedrina, który, zamiast chleba, wysłał do gubernii, dotkniętej klęską głodu, podwójną liczbę „isprawników“, co odrazu wywarło skutek pożądany. Zapomniano tylko o jednej bardzo ważnej rzeczy. Gdyby Chełmszczyznę przyłączono do kraju Południowo-Zachodniego przed 10 laty, mogłoby to istotnie stanowić tamę przeciw polonizacji tego zakątka kraju. Tego rodzaju przyłączenie równałoby się zabronieniu polakom nabywania majątków ziemskich, niepozwalaniu rozmawiania po polsku w miejscach publicznych i t. d. Czy ziemi cokolwiek istniejący stan rzeczy utworzenie gub. chełmskiej dzisiaj“...

W konkluzji ostatecznej „Birż. Wiedomości“ uważają pomysł walki z rzekomą polonizacją Chełmszczyzny na gruncie wyłączenia jej z granic Królestwa Polskiego, za zgoła chybyony, co

12)

Conan Doyle.

KRWAWYM SZLAKIEM.

(Ciąg dalszy, patrz nr. 273.)

Holmes wszedł, a ja za nim, przejęty uczuciem smutku, jakże nas zawsze ogarnia wobec śmierci.

Pokój był duży, kwadratowy, zupełnie pusty, przez co wydawał się jeszcze większy. Ściany obite były ordynarną tapetą, na której widniały plamy od wilgoci; tu i owdzie tapeta odkleiła się i wisiała, odsłaniając pozostałe wapno na murze. Naprzeciwko drzwi stał okazały kominek, z ozdobami, naśladującymi biały marmur; na jednym jego rogu dostrzegłem ogarek czerwonej świecy woskowej. Szyby jedynego okna były takie brudne, że w całym pokoju panował posępny półmrok, wzmocniony jeszcze grubą warstwą zalegającego wszędzie kurzu.

Wszystkie te szczegóły zauważyłem dopiero później. Na razie cała uwaga moja skupiła się na sztywnej, niernuchomej postaci, która leżała wyciągnięta na podłodze, z martwymi, szklanymi oczyma, utkwionymi w bezbarwnym sufitcie. Zmarły był mężczyzną lat czterdziestu trzech lub czterech, wzrostu średniego, barczysty, włosy miał czarne, kędzierzawe, brodę krótką i rzadką. Ubrany był w surdut z grubego sukna, takąż kamizelkę i jasne spodnie; kołnierz i mankiety koszuli jaśniały niepokalaną białością. Nowy, lśniący cylinder stał za nim na podłodze. Nieboszczyk miał

ręce rozkrzyżowane, a dłonie zaciśnięte, nogi zaś zgięte w skurczu, jak gdyby stoczył straszną walkę przedśmiertną.

Na skamienialem obliczu zastygł wyraz takiej zgrozy i takiej nienawiści, jakiego jeszcze nie widziałem na twarzy ludzkiej. Ten ohydny i straszny skurcz rysów, w połączeniu z niskim czołem, płaskim nosem i wystającą szczęką, a nadto postawa nienaturalna, powykęcane członki, nadawały zmarłemu uderzające podobieństwo do goryla.

Widziałem też już śmierć w rozmaitych postaciach, ale nigdy w takiej przerażającej, jak na tle tego ponurego, pustego pokoju, wychodzącego na jedną z głównych arterii podmiejskich Londynu.

Szczupły, mały Lestrade, wyrazem twarzy przypominający, jak zawsze, łasicę, stał we drzwiach i powitał nas.

— Ta sprawa narobi hałasu, panie — zauważył — Wszystko, com dotąd widział, to w porównaniu z tem zabawka, a przecież nie jestem dzisiaj.

— Żadnej wskazówki — wtrącił Gregson.

— Ani jednej — powtórzył Lestrade.

Sherlock Holmes zbliżył się do zwłok, ukląkł i zaczął je pilnie oglądać.

— Pewni jesteście, że niema rany? — spytał, wskazując liczne krople i plamy krwi, rozsiiane dokoła.

— Najzupełniej pewni! — zawolali jednocześnie obaj policyjanci!

— W takim razie, oczywiście, te krwawe ślady zostawił ktoś inny, prawdopodobnie morderca, o ile morderstwo zostało spełnione. Przypomina to okoliczności, które towarzyszyły śmierci van Jansena w Utrechcie, w r. 1834. Przypo-

minasz sobie tę sprawę, Gregsonie?

— Nie, panie.

— W takim razie przeczytaj, radzę ci szczerze. Niema nic nowego pod słońcem. Wszystko, co się zdarza, kiedyś już było.

Gdy to mówił, zwinne jego palce przesuwają się po zwłokach, macały, wyczuwały, naciskały, odpinały, badały, a w oczach miał ten sam, nieprzypadkowy prawie wyraz, o którym wspominałem. Badanie trwało tak krótko, że nikt nie domyśliłby się, z jaką ścisłością zostało przeprowadzone. W końcu Holmes powąchał usta zmarłego i obejrzał podeszwy jego butów.

— Nie był wcale poruszony? — spytał.

— O tyle tylko, o ile okazało się koniecznym dla naszego badania.

— Możecie kazać przenieść ciało do morgi — rzekł Holmes — już się tu niczego więcej nie dowiemy.

Gregson sprowadził już czterech ludzi z tagami; wezwał ich tedy, a gdy podnosili trupa, upadł pierścionek i potoczył się po podłodze.

Lestrade pochwycił go i przyglądał mu się zdumionym wzrokiem.

— Tu była kobieta! To damska obrączka! — zawołał, trzymając pierścionek na dłoni.

Otoczyliśmy go. Nie ulegało wątpliwości, że ta gładka, złota obrączka zdobiła niegdyś palec panny młodej.

— To jeszcze bardziej wikła sprawę — rzekł Gregson — a była już i bez tego dość zawiślana.

— Czy jesteś pewien, że to jej nie uprości? — zauważył Holmes. — Ale przypatrywanie się pierścionkowi nie nauczy nas niczego. Coście znaleźli w jego kieszeniach?

(d. c. n.)

się zgadza najzupełniej z naszą opinią w tym względzie.

Korespondent chełmski w „Now. Wrem.” dowodzi wzmoczenia się polskiej idei narodowej w „prowincjach zachodnich”, gdzie polacy bratają się z litwinami i rusinami, jednocześnie zupełnie zrywając z rosyjskim żywiołem inteligentnym.

W Petersburgu uporczywie obiegają pogłoski o dymisji Stołypina i o mianowaniu hr. Wittego na to stanowisko. Reakcyoniści, jako kontr-kandydata Wittego, stawiają Wasilczykowa. Niedawno w sferach decydujących był projekt mianowania po otwarciu Dumy prezesem ministrów Harkę, który podjął się zorganizowania partii rządowej w Dumie, a ta, w razie silnej opozycji, miałaby za zadanie zerwać obrady Dumy i podjąć starania o jej rozwiązanie.

„Towariszcz” pisze, że hr. Witte zaczyna wpływać. Mówią, że hr. Witte, w czasie pobytu swego zagranicą, potrafił złączyć ściśle imię swoje z losami przyszłej pożyczki.

W tymże czasie wyszła na wierzch sprawa Hurki, której następstwem było niezadowolenie ze Stołypina, głównie z powodu skandalicznego obrotu, jaki przybrała ta sprawa. Zarzucano mianowicie premierowi, że on domaga się wyczerpującego śledztwa.—W rezultacie jeszcze w ubiegłym tygodniu powstała myśl wezwania hr. Wittego do Carskiego Sioła, w celu udzielenia „wyjaśnień”. Zamiar ten wywołał istną burzę. Niezadowolone jednak ze Stołypina ciągle wzrastało.

W „sferach” coraz głośniejsze zaczęło mówić o tem, że sprawa Hurki poderwała ufałość względem rządu i w niwecz obróciła wszystkie przygotowania do stworzenia „umiarkowanej” Dumy i że niezbędne są jakieś nadzwyczajne środki, w celu „podtrzymania ufałości” istnienia przez to zdolnej do pracy Dumy.

W rezultacie hr. Witte dnia 6-go grudnia otrzymał wezwanie stawienia się nazajutrz w Carskim Siole. Hrabia przyjęty został na dłuższej audyencji, która trwała podobno przeszło dwie godziny. Po powrocie z audyencji w „sferach” z szybkością błyskawicy obiegać zaczęły najróżnorodniejsze pogłoski, z których jednak okazuje się, że idzie tu widocznie o objęcie stanowiska prezesa gabinetu. Hr. Witte jednak, jak mówią, zażądał kilka dni do namysłu.

Równocześnie rozeszła się pogłoska, że z gabinetu obecnego, oprócz Stołypina, ustąpi Kokowcew, Szwanbach i Kaufman. Reszta ministrów pozostanie na razie na swoich stanowiskach.

Korespondent petersburski „Berl. Tageblattu” donosi, że posłuchanie hr. Wittego u Najjaśniejszego Cesarza wywołuje różne komentarze o powrocie hrabiego na stanowisko kierujące. Na razie wszakże właściwe są przedwczesne, a wynika stąd, iż komisya, wyznaczona z inicjatywy Stołypina w sprawie Hurki-Lidwał, przyszła do przekonania, że niema prawnych podstaw do skargi przeciw Hurce, gdyż cała sprawa została przez prasę fałszywie i przesadnie przedstawiona. To wywołało w kołach biurokratycznych pogłoskę, że Stołypin wpadł w niełaszkę, gdyż zażądał publicznego śledztwa w sprawie Hurki, aby położyć koniec wszelkim sensacyjnym pogłoskom.

Według wersji, przytoczonej przez „Riecz,” posłuchanie stoi w związku z nieporozumieniami z Japonią, w sprawie traktatu, zawartego w Portsmouth; nieporozumienie to oddziaływało na rokowania o traktat handlowy między obu krajami.

W Tyflisie utworzyła się partya ormiańsko-demokratyczna, która ogłosiła swoją deklaracyę w gazecie „Mszak.” Postulaty partyi wyrażają się w następującem: 1) zupełny samorząd kraju zakaukaskiego z sejmem prawodawczym; 2) reforma wszystkich instytucji na zasadach demokratycznych; 3) wolność rozwoju języka kulturalnego, narodowości i obyczajów; 4) partya dążyć będzie do zjednoczenia wszystkich narodowości Kaukazu w jeden związek kulturalny.

Dzienniki petersburskie donoszą, iż z listy wyborczej m. Petersburga wykreślono następujących b. posłów do Dumy, jako pociągniętych do odpowiedzialności sądowej na zasadzie art. 129 za podpisanie odezwy wyborczej: E. Kedrina, M. Maslennikowa, M. Metelnikowa, W. Nabokowa, prof. L. Petrażyckiego, M. i A. Petruniewiczów, A. Popowa, A. v. Rutzena, ks. Urusowa i kilku innych.

„Wiek” donosi, iż wśród dam, należących do związku prawdziwych rosyjan, poruszono sprawę wyłączenia

ze związku K. A. Grigomtha ze względu na jego obco-plemienne pochodzenie.

Oświadczenie stronnictw narodowych.

Jesteśmy proszeni i upoważnieni do ogłoszenia następującego komunikatu:

Usunięcie, o ile możliwości, walk partyjnych przy zbliżających się wyborach do Dumy państwowej było oddawna gorącym pragnieniem naszego ogółu. Stworzenie wspólnej organizacji wyborczej i zjednoczenie w niej zarówno stronnictw jak i żywiołów bezpartyjnych musiało być poprzedzone przez porozumienie pomiędzy temi stronnictwami, które do rokowań przystąpić chciały. Nawiązane w tym kierunku w ostatnich czasach układy doprowadziły do porozumienia pomiędzy stronnictwami: Demokratyczno Narodowym, Polityki Realnej i Polską Partją Postępową. Wszystkie trzy powyższe grupy, nie zrzekając się samoistności swych programów politycznych i społecznych, stanęły na wspólnym gruncie programu autonomicznego oraz solidarności przedstawicielstwa kraju w Dumie państwowej i na tej podstawie porozumiały się co do zasad i zakresu, zarówno solidarności, jak i jawności obrad Koła Polskiego.

Dzięki temu podstawa dla organizacji centralnego komitetu wyborczego została osiągnięta i czynności przygotowawcze do jego zawiązania już rozpoczęto.

Kalendarzyk terminowy.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Wojmira. Jutro Wolidara.

TEATR VICTORIA. Dziś „Maż w powiśkach,” farsa Ant. Siemaszki. Początek o godzinie 8 wieczorem.

— Jutro po cenach znizonych „Szwec arystokrata” Puchniewskiego. Początek o godz. 8 wieczorem.

POSIEDZENIA. Dziś posiedzenie członków sekcji pedagogicznej, Dzielna 13, tamże odczyt St. Majewskiego: „Kilka uwag o pogadankach naukowych z dziećmi.” Początek o godz. 8 wieczorem.

— Jutro w sali Manteuffla zebranie członków Tow. opieki nad zwierzętami, o godz. 8 wieczorem.

KRONIKA.

Związek felczerów. Dnia 28 listopada r. b., jak już donosiliśmy, została zarejestrowana przez rząd gubernialny piotrkowski ustawa związku felczerów.

Do tej pory felczerzy korzystali z ustawy, wydanej w 1816 r. dla rzemieślników, bez względu jednak na zalety tej ustawy, nie odpowiadała ona duchowi życia felczerów, którzy obowiązani byli zastosowywać się do rozporządzeń, wydawanych w latach 1842, 1886 i innych przez rady lekarskie gubernialne. W myśl tych przepisów, aby dostać dyplom felczerski, dostatecznym jest posiadać świadectwo z ukończenia czterech klas, skonczyć szkołę felczerską i pięcioletnią praktykę. A zatem wszelkie przepisy cechowe o uczniach, czeladnikach i majstrach, obowiązujące rzemieślników, nie mają nic wspólnego z fachem felczerskim i to właśnie wywołało potrzebę opracowania ustawy, która ma dać nowy bieg życiu korporacyjnemu i podnieść rozwój umysłowy i kulturalny felczerów.

Celem związku felczerów jest zjednoczyć wszystkich członków, mających tytuły felczerów, którzy ukończyli kursy w szkołach felczerskich, lub otrzymali stopień felczera po zdaniu egzaminu w ustanowionych komisjach, bez różnicy stopnia, oraz bez różnicy wyznania, pleci i narodowości, rozwijać będzie swą działalność na gubern. piotrkowską, zarząd mieścić się będzie w Łodzi.

Podług opracowanego programu, związek ma dawać swoim członkom pomoc w moralnym, społecznym i ekonomicznym kierunkach, przez urządzenie peryodycznych wykładów ze wszystkich gałęzi medycyny, zakładanie bibliotek, odczytów z medycyny i higieny. Związek ma wnikać w potrzeby bytu felczerów przy pomocy zebrań w mia-

re potrzeby, mając na celu obronę zarówno stanu felczerskiego, jak i pojedynczych jego członków, wyjednywać u władz i instytucji społecznych polepszenie warunków egzystencji, dawać pomoc prawną i wyszukiwać dla swych członków pracę. Owiązek udzielać będzie swym członkom i ich rodzinom pomoc materialną przez bezprocentowe pożyczki i wsparcia, będzie organizować kasy wzajemnej pomocy na wypadek śmierci, choroby lub kalectwa, jak również ubezpieczać swych członków w odpowiednich Towarzystwach.

Środki związku tworzą się: z jednorazowych 5-rublowych wkładów, z rocznych składek po 6 rub., oraz z dobrowolnych ofiar i innych nieprzewidzianych wpływów.

Fundusze rozdzielają się na zapasowy i obrotowy. Kapitał zapasowy tworzy się z 25% wszystkich wpływów i przeznaczony być może na kupno nieruchomości i stypendya, pozostałe zaś wpływy stanowią kapitał obrotowy, z którego 65% przeznaczają się na wydatki związku, a 35% na bibliotekę.

Zarząd związku składa się z prezesa, sekretarza, kasyera, bibliotekarza i trzech członków zastępców. Ogólne zebranie jest prawomocne, jeżeli przybyła na nie 1/3 część członków z ogólnej liczby.

Związkowi służy prawo zmieniać i dopełniać ustawę, stosownie do nabytego doświadczenia.

Kary administracyjne. Na mocy postanowienia czasowego general-gubernatora piotrkowskiego skazani zostali: mieszkaniec osady Jedliny, gminy Nakielnica, powiatu Łódzkiego—Józef Dymkowski za przechowywanie bez pozwolenia broni myśliwskiej—na 2 miesiące więzienia, oraz mieszkaniec Zgierza Antoni Słobodzki za przechowywanie rewolweru bez pozwolenia na 3 miesiące więzienia.

Niezależnie od tego Słobodzki oddany zostaje pod sąd wojenny za to, iż przed miesiącem dokonał napadu na podoficera 61-go włodzimierskiego pułku piechoty Tymoteusza Szaramona.

Rewizye. Wczoraj wieczorem władze policyjne wraz z wojskiem otoczyły dom przy ulicy Widzewskiej nr. 144, gdzie dokonano w kilkunastu mieszkaniach szczegółowej rewizyi. Rewizya nie wykryła; nikogo nie aresztowano.

Aresztowania. Wczoraj, o godzinie 6-jej wieczorem patrol wojskowy 14-tej rotacji 61-go włodzimierskiego pułku piechoty zatrzymał i aresztował na ulicy Piotrkowskiej rekruta 21-letniego Ferdynanda Grenicha (zamieszkałego na ulicy Radwańskiej nr. 21), który w stanie pijanym obraził słownie przechodzący patrol wojskowy.

— Tenże sam patrol wojskowy aresztował o godzinie 6-jej i pół wieczorem na ulicy Piotrkowskiej 18-letniego Stanisława Kujawskiego (zamieszkałego na szosie pabianickiej), przy którym znaleziono proklamacye treści rewolucyjnej w języku polskim.

— Aresztowany w dniu 4-ym grudnia maszynista drukarni Frischmana Marian Nowicki, w dniu wczorajszym wieczorem został wypuszczony na wolność.

Z ocytaeli. Onegdaj o godzinie 5-jej zrana, warszawski sąd wojenno-okręgowy ukończył rozpoznawanie sprawy głośnego mordu, dokonanego w dniu 24-ym stycznia r. b. w Łodzi, w szpitalu Poznańskich, na osobie Stanisława Łukaszińskiego, według jednych wersji złodzieja, według innych agenta policyjnego.

Na ławie oskarżonych zasiadli: Aleksander Domański, Jakób Epstein, Tadeusz Braun, Oswald Maiński, Gustaw Hanke, Jan Morgenweg, Józef Ciesielski i Andrzej Nowakowski.

Wszystkich oskarżonych obciążał zarzut, że w dniu 23-im stycznia r. b. w Łodzi, na ulicy Średniej dokonali napadu zbrojnego na Stanisława Łukaszińskiego, przyczem Łukasziński był ciężko ranny.

Maińskiego, Hankego, Morgenwega i Ciesielskiego obciążał nadto zarzut, że nazajutrz po napadzie wtargnęli do szpitala Poznańskich, w którym znajdował się ranny Łukasziński i dobili go sztyletami.

Po zbadaniu świadków sąd uznał, że wina oskarżonych jest niedowiedziona i uniewinnił wszystkich.

Bronili: adw. przys. Brockman i pom. adw. przys. Makowski.

Wypuszczony z więzienia. Osadzony przed miesiącem w więzieniu łódzkim za przestępstwo

Ledzianin też p. Fiedler wypowiedział bardzo ładny fragment, napisany przez ks. A. Ulatowskiego, głównego organizatora tego koncertu.

Następnie p-na Verin odśpiewała arję z Żydówki Halevy'ego „On nadejść ma“ i „Zbudź się“ z Hrabiny Moninszki.

P. Janusz Orliński, artysta teatru łódzkiego, będący przypadkowo, zachwyił słuchaczy deklamacyą, między innymi fragmentu z „Wesela“ Wyspiańskiego.

Zaznaczyć należy, że pp. przemysłowcy na cel szkoły ofiarowali bezpłatnie oświetlenie i dekoracyę.

Przypuszczalny dochód czysty wyniesie bardzo pokaźną sumę, dochodzącą do 2,000 rb.

Pomysły kozłowitów. Do szczególnego podstępu uciekli się dwaj gorliwi zwolennicy marywityzmu, Wojciech Michalski i Adam Michalecki, aby liczbę swych „wiernych“ powiększyć.

Oto objechali kilka wsi pod Skierniewicami, zbierając od włościan podpisy na czystym arkuszu papieru «in bianco», zapewniając, że będzie to podanie o pozostawienie w ich parafii księdza Suchońskiego.

Zebrawszy jednak moc podpisów, umieścili nad nimi oświadczenie, że niżej podpisani zawiadamiają arcybiskupa, iż odłączają się od kościoła katolickiego, zaprowadzając u siebie odrębne duchowienstwo i obrządku.

Sąd okręgowy skazał wczoraj niezwykłych apostołów na trzy tygodnie aresztu.

Trzeciego—o to samo oskarżonego włościanina, Grzegorza Jadachowskiego, uniewinniono.

Z CESARSTWA.

Zamach na Szeremietiewa. Podane już przez nas w telegramach wiadomości o tym zamachu uzupełniamy obecnie z dzienników petersburskich opisem następującym:

W dniu 4-ym b. m. o godz. 11-iej przed południem Szeremietiew siedł buławarem Fontanki do swego cyrkułu. Po drodze zatrzymał się na chwilę, aby zrobić jakąś uwagę stróżowi Nikitinowi. Zaledwie zrobił parę kroków dalej, gdy jakiś młodzieniec, który siedł za nim od pewnego czasu, strzelił do niego z tyłu z rewolweru. Kula trafiła Szeremietiewa w kręgosłup i odrazu zwała go na ziemię. Na odgłos strzału stróż Nikitin rzucił się w pogoń za nieznajomym i zdołał złapać go za palto. Ten jednak odwrócił się i dał znowu dwa strzały. Pierwsza kula trafiła w pierś przechodzącą w pobliżu kobiety, nazwiskiem Merkutowa, druga zaś zraniła Nikitina w pachwinę. Uwolniwszy się w ten sposób od prześladowcy, napastnik wpadł na podwórze najbliższego domu. Widząc jednak, że nie ujdzie pogoni, wskoczył na kupę skrzyni i koszów w rogu podwórza i czterema wystrzałami w usta zabił się na miejscu. Nie znaleziono przy nim żadnych dowodów osobistych, nawet znaki na bieliźnie były wyprute.

Zamach ten, jak twierdzą dzienniki, zorganizowany był przez kilku conajmniej rewolucjonistów. Dowodem tego jest fakt, że w kilkanaście minut po zamachu, do mieszkania Szeremietiewa zadzwonił posłaniec i oddał zanie pakiet, w którym znajdował się nóż z napisem na rękojeści: „Organizatorowi pogromu białostockiego, Szeremietiewowi“.

Rana ofiary zamachu uznana została za ciężką. Gdyby nawet Szeremietiew pozostał przy życiu, będzie już na zawsze sparaliżowany.

Rozdanie nagród Nobla.

Wczoraj, jako w dniu rocznicy śmierci Nobla, nastąpiło w wielkiej sali muzycznej w Sztokholmie rozdanie przyznanych nagród. Nagrodę literacką otrzymał poeta włoski Josué Carducci, nagrodę z dziedziny fizyki — Józef Jan Thomson, chemii—Henryk Moissan, a medycyny—Ramon y Cayal wspólnie z Golgin. Nagrody pokoju, którą przyznaje nie akademii szwedzka, lecz storting norweski, udzielono Rooseveltowi.

Josué Carducci, poeta włoski, uważany jest w ojczyźnie swojej za najlepszego liryka współczesnego. Poezye jego odznaczają się porywającą siłą, płomiennym językiem i formą wytworną; uchodzi też Carducci w ojczyźnie za mistrza szkoły realistycznej. Oprócz poezyi pisał Carducci

prace z dziedziny krytyki literackiej i filologii. Urodził się w r. 1836 w Valdoastello (Toskania), studia odbywał w Pizie, w r. 1860 objął katedrę w uniwersytecie w Bolonii; ze stanowiska tego ustąpił przed dwoma laty, zniewolony do tego sędziwym wiekiem, mieszka stale w Bolonii.

Józef Jan Thompson jest profesorem w Cambridge i prezesem miejscowego Towarzystwa filozoficznego. Urodził się dn. 18 grudnia r. 1857. Główne prace jego dotyczą promieni katodowych i ustroju materji.

Henryk Moissan ma obecnie lat 54. Jest profesorem chemii w uniwersytecie paryskim, ogłosił prace o związkach chromu i cyanu, a wybitne zwłaszcza są jego prace o przemianach, jakie zachodzą w najwyższej temperaturze w piecu elektrycznym. Podczas tych studyów udało mu się w r. 1893 wytworzyć małe sztuczne diamenty.

Camilo Golgi urodził się d. 7 lipca 1844 r. w Corteno. Studya ukończył w Pawii, poczem został profesorem zwyczajnym anatomii w uniwersytecie w Sienie. Od r. 1881 jest profesorem patologii ogólnej w uniwersytecie w Pawii. Golgi za specjalny temat studyów obrał przemiany naczyń limfatycznych w mózgu, nadto studyował skład krwi.

Santiago Ramon y Cayal urodził się w 1852 r. w Petilli w Aragonii. Studya uniwersyteckie odbywał w Saragossie, w 1866 r. został profesorem histologii w Barcelonie, a od r. 1892 zajmuje tę samą katedrę w Madrycie.

Tegoroczna nagroda Nobla wynosi 133,536 koron.

Telegramy

Petersburskiej Agencji Telegraficznej.

Petersburg, 10 grudnia. Rada ministrów, na posiedzeniu w dniu 9 b. m., rozpatrzywszy relacyę rady uniwersytetu warszawskiego o stanie obecnym uniwersytetu i składu profesorów tegoż, oraz wzięwszy pod uwagę zdanie ministra oświaty o tej sprawie, zdecydowała, że uniwersytet warszawski ma dla Kraju znaczenie nie tylko naukowe i oświatowe, ale przedewszystkiem jest instytucyą państwową, zadawalną, potrzebną całej Rosyi i dla tego dopuścić do zniesienia go w ten lub inny sposób niepodobna.

Rosya, jak się to nieraz zdarzało w jej historii, przeżywa ciężkie chwile, lecz potem, naruszona na czas pewien działalność kulturalna uniwersytetu warszawskiego zostanie wznowiona na korzyść ogólną.

W Warszawie został otwarty rosyjski uniwersytet państwowy, więc też w Warszawie powinien pozostać nadal. Jego przymusowa bezczynność trwać będzie tylko przez czas pewien. Sdy i środki uniwersytetu warszawskiego winny być czasowo użytkowane na korzyść wyższej oświaty w innej miejscowości Rosyi.

Decyzya Rady ministrów została Najwyżej zatwierdzona.

Petersburg, 10 grudnia. Przy ministeryum finansów rozpoczęła swe prace komisya do opracowania zasad reformy ustawy o podatku przemysłowym. Prawdopodobnie prace zostaną ukończone przed 1907 r.

Petersburg, 10-go grudnia. Redaktor pisma „Ruskaja Gazeta“, Kugiel, skazany został na rok więzienia. Gazetę zamknięto na zawsze.

Petersburg, 10 grudnia. Nocy onegdajszej, u zamieszkałego przy ul. Zukowskiego, studenta, Mikolaja Karbasnikowa, w czasie rewizyi, znaleziono: 23 i pół funta dynamitu, 16 wzorów strzelb, boksery, lont, pistony, mnóstwo nabożów i paki literatury nielegalnej. Karbasnikowa aresztowano.

Petersburg, 10 grudnia. W Władywostoku zniknął bez śladu naczelnik więzienia, Plemiannikow, który wyszedł 3 dni temu. Wczoraj znaleziono w pobliżu więzienia jego mundur szablę i czapkę.

Warszawa, 10 grudnia. Na mocy wyroku sądu polowego, powieszoni zostali: Jan Kotodziejak i Stanisław Wojciechowski, sprawcy napadu zbrojnego na włościanina wsi Targówek pod Warszawą.

Łomża, 10 grudnia. Polowy sąd wojenny w Szczuczynie skazał na śmierć przez rozstrzelanie Władysława Poniatowskiego, za zabójstwo leśni-

czego lasów rządowych. Wyrok został wykonany.

Sielce, 10 grudnia. Wśród włościan daje się zauważyć usilne dążenie do utworzenia związków rolnych, które miałyby również na celu sprawy handlowo-przemysłowe: zakładanie sklepów, tkalni, koszyczarni i zakładów sztucznego nawozu.

Odesa, 10 grudnia. Okazało się, że policya wkroczyła do gmachu uniwersytetu, w dniu uczczenia pamięci Pirogowa, skutkiem nieporozumienia. Towarzystwo lekarzy rosyjskich urządziło posiedzenie w gmachu uniwersytetu, na które, według prawa, wysłano przedstawicieli policji, którzy przez pomyłkę weszli do głównego audytoryum, gdzie znajdowało się więcej osób. Po wyjaśnieniu nieporozumienia policya opuściła audytoryum.

Odesa, 10 grudnia. Z powodu zajścia w uniwersytecie, w dniu uczczenia pamięci Pirogowa, związek studentów i akademików przyjął rezolucyę, w której, stwierdzając fakt wprowadzenia w obręb gmachu uniwersytetu policji, co jest wykroczeniem przeciwko autonomii uniwersytetu, uznaje, że główną przyczyną tego jest wpuszczenie do gmachu osób zupełnie postronnych. Związek uznaje, że jest to zbyt błaha przyczyna do zamknięcia uniwersytetu. Rada uniwersytetu postanowiła przeprowadzić śledztwo w sprawie przyczyn, które spowodowały wprowadzenie policji do uniwersytetu podczas uroczystości i zawiadomić o rezultatach śledztwa ministra oświaty.

Na ogólnym wiecu studentów, w którym brało udział przeszło 3,000 osób, postanowiono ogromną większością głosów nie zamykać uniwersytetu.

Rewel, 10 grudnia. Według otrzymanych przez policyę wiadomości, na dążący onegdaj z Petersburga do Rewla pociąg pocztowy, zamierzono dokonać napadu, wobec czego wagon, w którym przewożono znaczną sumę pieniędzy, odłączony został w Gieczynie i wyruszył nieco później. Pocztę dostawiono na dworzec pod silnym konwojem.

Myszkń, 10 grudnia. W tych dniach podpalono w nocy mieszkanie naczelnika 3-go cyrkułu. Pożar został dość wczesnie umiejscowiony dzięki przechodniowi, który obudził mieszkańców.

Symferopol, 10 grudnia. Izba sądowa zawiesiła czasowo wydawnictwo gazety kadeckiej „Żizń Kryma“; miast tego pisma wychodzi „Jużnyja Wiedomosti“.

Szenkursk, 10-go grudnia. Oddział żołnierzy, który obecnie powrócił już do miasta, zatrzymywał się na postój w czterech gminach. W gminie wielikonikolajewskiej, stanowiącej centrum ruchu włościańskiego w powiecie, przybycie żołnierzy spowodowało, jak i w innych gminach, powzięcie uchwał o poddawaniu się stawianym żądaniom. Poczęto uiszczać opłatę czynszową. Zaprzestano wszędzie samowolnego wyrębu lasu. W steroryzowanym przez chuliganów środowisku włościańskim nastąpił spokój.

30-go listopada wszyscy rekruci stawili się w miejscu powołania.

Łutais, 10 grudnia. Duchowny Kurtywadze zawiadomił, iż w jego domu, wynajętym przez pewnego technika dla nowozasłużonych, pozostawiono bomby; jednocześnie o powyższem policya otrzymała anonimowe zawiadomienie. W czasie dokonanej wobec tego rewizji, policya wykryła dwie skrzynki. Gdy poczęto je wyciągać sznurami, nastąpił wybuch. Ranęło pół domu, lecz nikt nie ucierpiał.

Mńsk, 10 grudnia. Otrzymało siedm rezolucyi stowarzyszeń włościańskich powiatów rzeczywistego i nowogrodzkiego, przyłączających się do wprowadzenia przedstawicielstwa w Dumie w stosunku narodowościowym.

Uglicz, 10 grudnia. Pomimo lichego urodzaju, wojny i strejków, zauważono przyrost oszczędności ludowych w kasach oszczędnościowych. Według Informacji Banku państwowego, w dniu 1-go września w kasach gubernialnych znajdowało się 19,052,760 rb. w gotówiznie i 5,054,350 rb. w papierach procentowych.

Berlin, 10 grudnia. Cesarz, wraz z księciem Oskarem, zwiedzili rosyjską wystawę sztuk pięknych, urządzoną przez Djachilowa przy protekcji Wielkiego Księcia Włodzimierza Aleksandrowicza i prezydium posła rosyjskiego w Berlinie. Ich Wysokości, skutkiem niedyspozycyi posła, powitał sekretarz konsulatu. Goście przebyli na wystawie przeszło godzinę. Zainteresowali ich szcze-

Nieślizgające się

Kalosze gumowe

„KOLUMB”

Patentowane w wielu krajach świata

Praktyczne, mocne, lekkie i eleganckich fasonów.

Reprezentant

L. A. LOURIE.

SKŁADY: W Warszawie, Nalewki 28, telefonu № 7283.
w Łodzi, Piotrkowska 63, telefonu № 603.

Prosimy zwracać uwagę na Herb Państwa i markę fabryczną.

Ceraty — Linoleum.

1704122

№. 124. Piotrkowska dom Tischera I piętro. №. 124.

Pierwsza Orzeźniająca Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
otwarta od 10 rano do 7 wieczór. Konsultacja 25 k. zęby sztuczne od rb. 1 kop 50 i wyżej.
Reperuje i przerabia zęby sztuczne. 1613r9

№. 124. Piotrkowska dom Tischera I piętro. №. 124.

ZATWIERDZONE

przez

MINISTERIUM SKARBU

Męskie i Żeńskie

Półroczne Kursy Buchalteryjne

J. Mantinbanda

w Łodzi, Południowa Nr. 20.

OGŁOSZENIE.

Rozpoczął się zapis na 2-gie półroczu,

który trwać będzie do

14 stycznia 1907 roku

to jest do dnia rozpoczęcia wykładów.

Kancelarya otwarta codziennie od 6 po poł. do 9 wiecz.

Wykładane są następujące przedmioty:

arytmetyka handlowa; buchalterya pojedyncza, podwójna i amerykańska w zastosowaniu do różnych branż kupiectwa; korespondencya: polska, rosyjska, niemiecka, francuska i angielska; ekonomia polityczna; prawo handlowe; stenografia i kaligrafia.

Zarządzający kursami

J. Mantinband.

1699d4

ADWOKAT

Władysław Rychter

Cegielniana 4 m. 4. 1615-20-13

Pokój od ulicy

elegancko umeblowany z całodziennym utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Władzewska 86 m. 15, vis à vis parku Mikołajewskiego. 1715-2-1

Ogłoszenie.

Zarząd drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej ogłasza, iż bagaże nie odebrane do dnia 1 listopada (st. st.) r. b., przechowane będą na stacji Łódź Fabryczna w ciągu 4-ch miesięcy od daty powyższej, poczem, w razie nieodebrania, ulegną, na zasadzie §§ 40 i 90 Ust. Ogóln. dr. żel. Ros., sprzedaży przez publiczną licytację, a mianowicie: ze stacji Opoczno № 2830, Końsk № 2874, Kaszyra № 95, Otwock № 70 i Moskwa № 580. 1715-3-3

Świerki na choinki,

kilkaset sztuk szprzeda Dominium Charlupia Wielka pod Sieradzem. Od stacji kolej Kaliskiej Sieradz 5 wiorst. 1719-3-2

Krakowska piekarnia

Budolfa
Trenkler

Cegielniana № 67

poleca na nadchodzące święta maki polskie i rosyjskie, drożdże wiedeńskie i z pierwszorzędných krajowych fabryk. Polecam również Szanownej publiczności ciasta, które wypieka wykwalifikowany cukiernik. 1701-6-3

PRACOWNIA SUKIEN DAMSKICH I DZIECIENNYCH

pod firmą

Witajele

zajmuje się wykonaniem wszelkich robót, wchodzących w zakres krawiectwa damskiego. Ceny umiarkowane. 1684-6-5

Adr. ul. GŁOWNA 52 m. 3 w Łodzi

A. WANACH.

Dla pań:

D-ra Kampsza łatwo rozpuszczająca się i antyseptyczna

Prezerwatywa dla pań

Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecz. 1651-5-4